

Eiropadome

Briselē, 2022. gada 31. maijā
(OR. en)

EUCO 21/22

CO EUR 19
CONCL 4

PIEZĪME

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsekretariāts
Saņēmējs:	delegācijas
Temats:	Eiropadomes ārkārtas sanāksme (2022. gada 30. un 31. maijā) – secinājumi

Delegāciju vajadzībām šai pavadvēstulei ir pievienoti secinājumi, ko Eiropadome pieņēma minētajā sanāksmē.

I. UKRAINA

1. Eiropadome stingri nosoda Krievijas agresīvo karu pret Ukrainu. Tā mudina Krieviju nekavējoties pārtraukt neselektīvos uzbrukumus civiliedzīvotājiem un civilajai infrastruktūrai un nekavējoties un bez nosacījumiem atvilkt visu savu karaspēku un militāro ekipējumu no visas Ukrainas teritorijas tās starptautiski atzītajās robežās. Neizsakāmas ir zvērības, ko pastrādā Krievijas spēki, kā arī radītās ciešanas un nodarītie postījumi. Eiropadome aicina Krieviju nekavējoties atļaut humānās palīdzības piekļuvi un drošu izkļūšanu visiem attiecīgajiem civiliedzīvotājiem. Eiropadome gaida, ka pilnībā tiks ievērotas starptautiskās humanitārās tiesības, tostarp Ženēvas konvencija par izturēšanos pret karagūstekņiem. Tā arī aicina Krieviju nekavējoties ļaut droši atgriezties Ukrainas iedzīvotājiem, kas piespiedu kārtā pārvietoti uz Krieviju.
2. Eiropadome sveic Ukrainas tautas un tās līderu drosmi un apņēmību cīņā par savas valsts suverenitāti, teritoriālo integritāti un brīvību. Eiropas Savienība ir nelokāma apņēmībā palīdzēt Ukrainai īstenot tai neatņemamās tiesības uz paš aizsardzību pret Krievijas agresiju un veidot mierīgu, demokrātisku un pārticīgu nākotni. Šajā sakarībā tā turpinās cieši sadarboties ar starptautiskajiem partneriem.

Starptautiskā justīcija

3. Eiropadome pauž atzinību visiem, kas palīdz vākt pierādījumus un izmeklēt kara noziegumus un citus vissmagākos noziegumus, un tā atbalsta Starptautiskās Krimināltiesas prokurora intensīvo darbu šajā jomā. Tā arī atzinīgi vērtē darbu, ko veic Ukrainas ģenerālprokurore ar Eiropas Savienības un tās dalībvalstu sniegto finansiālo un spēju veidošanas atbalstu. Tā pauž gandarījumu par kopējas izmeklēšanas grupas izveidi, ko koordinē *Eurojust*, kura loma ir pastiprināta, un par Eiropola sniegto operatīvo atbalstu. Krievija, Baltkrievija un visi atbildīgie par savām darbībām tiks saukti pie atbildības saskaņā ar starptautiskajām tiesībām.

Sankcijas

4. Eiropadome ir apņēmusi pilna pastiprināt spiedienu uz Krieviju un Baltkrieviju, lai kavētu Krievijas karu pret Ukrainu. Eiropadome aicina visas valstis rīkoties saskaņā ar ES sankcijām. Ir jāaptur jebkādi mēģinājumi apiet sankcijas vai palīdzēt Krievijai ar citiem līdzekļiem.
5. Eiropadome vienojas, ka sestā sankciju pakete pret Krieviju attieksies uz jēlnaftu, kā arī naftas produktiem, ko no Krievijas piegādā uz dalībvalstīm, ar pagaidu izņēmumu attiecībā uz jēlnaftu, ko piegādā pa cauruļvadiem.
6. Tādēļ Eiropadome mudina Padomi bez kavēšanās pabeigt paketes izstrādi un pieņemt to, nodrošinot labi funkcionējošu ES vienoto tirgu, godīgu konkurenci, solidaritāti starp dalībvalstīm un vienlīdzīgus konkurences apstākļus arī attiecībā uz atkarības no Krievijas fosilajiem kurināmajiem pakāpenisku izbeigšanu. Pēkšņu piegādes pārtraukumu gadījumā tiks ieviesti ārkārtas pasākumi apgādes drošības nodrošināšanai. Šo aspektu Komisija uzraudzīs un regulāri informēs Padomi par to, kā notiek šo pasākumu īstenošana, lai nodrošinātu vienlīdzīgus konkurences apstākļus ES vienotajā tirgū un piegādes drošību.
7. Eiropadome pēc iespējas drīz atgriezīsies pie jautājuma par pagaidu izņēmumu attiecībā uz jēlnaftu, ko piegādā pa cauruļvadiem.

Humānā un finansiālā palīdzība

8. Eiropas Savienība turpinās Ukrainai sniegt atbalstu, lai apmierinātu tās humanitārās, likviditātes un atjaunošanas vajadzības.
9. Kopš Krievijas agresijas sākuma Eiropas Savienība ir palielinājusi atbalstu Ukrainas vispārējai ekonomiskajai, sociālajai un finansiālajai noturībai, tostarp ar humāno palīdzību. Šajā sakarā Eiropadome atzinīgi vērtē Polijas un Zviedrijas kopīgi rīkotās Augsta līmeņa starptautisko līdzekļu devēju konferences rezultātus.

10. Eiropas Savienība un tās dalībvalstis ir devušas aizsardzību miljoniem bēgļu, kas bēg no kara Ukrainā, un joprojām ir apņēmības pilnas viņus uzņemt un sniegt viņiem drošību, tostarp, palīdzot kaimiņvalstīm. Eiropadome aicina Komisiju nākt klajā ar jaunām iniciatīvām, lai daudzgadu finanšu shēmā atbalstītu šos centienus.
11. Eiropas Savienība kopā ar saviem G7 partneriem turpinās atbalstīt Ukrainas valdību tās steidzamo likviditātes vajadzību apmierināšanā. Tā atzīst atbalstu, kas paziņots G7 kontekstā. Eiropas Savienība ir gatava 2022. gadā piešķirt Ukrainai jaunu ārkārtas makrofinansiālo palīdzību līdz 9 miljardu EUR apmērā. Saistībā ar minēto Eiropadome aicina izskatīt Komisijas priekšlikumu, tiklīdz tas būs iesniegts.
12. Ukrainas atjaunošanai būs vajadzīgs visaptverošs atbalsts, lai valsti varētu atkal uzcelt nākotnei. Eiropas Savienība un tās dalībvalstis ir gatavas uzņemties nozīmīgu lomu šajā jomā. Tāpēc būtu jāapsver iespēja izveidot Ukrainas rekonstrukcijas platformu. Tajā vajadzētu apvienot Ukrainas valdību, Eiropas Savienību un tās dalībvalstis, Eiropas Investīciju banku, kā arī starptautiskos partnerus, finanšu iestādes, organizācijas, ekspertus un ieinteresētās puses. ES atbalsts rekonstrukcijai būs saistīts ar reformu īstenošanu un korupcijas apkarošanas pasākumiem, ievērojot tās virzību uz Eiropu. Eiropadome aicina Komisiju uz šā pamata iesniegt priekšlikumus.
13. Eiropadome pauž gandarījumu par dalībvalstu centieniem nodrošināt savos valsts tiesību aktos piemērotu konfiskācijas pasākumu noteikšanu un aicina Padomi ātri izskatīt neseno Komisijas priekšlikumu par krimināltiesiskiem pasākumiem ES sankciju pārkāpšanas gadījumā. Eiropadome atbalsta to, lai saskaņā ar ES un starptautiskajām tiesībām aktīvi tiktu izskatītas vēl citas iespējas, tostarp iespējas, kuras paredz iesaldētos Krievijas aktīvus izmantot Ukrainas atjaunošanas atbalstam.

Militārais atbalsts

14. Eiropas Savienība joprojām ir arī apņēmības pilna turpināt stiprināt Ukrainas spēju aizstāvēt savu teritoriālo integritāti un suverenitāti. Šajā sakarā Eiropadome atzinīgi vērtē to, ka nesen ir pieņemts Padomes lēmums palielināt militāro atbalstu Ukrainai saskaņā ar Eiropas Miera mehānismu.

Ekonomiskais atbalsts

15. Eiropadome pauž gandarījumu par to, ka tiek pieņemts lēmums uz vienu gadu apturēt ievadmuitas nodokļu piemērošanu visam Ukrainas eksportam uz Eiropas Savienību.

Politiskais atbalsts

16. Eiropadome pieņem zināšanai, ka tiek gatavoti Komisijas atzinumi par Ukrainas, kā arī Moldovas Republikas un Gruzijas, pieteikumu dalībai ES, un atgriezīsies pie šā jautājuma jūnija sanāksmē.
17. Eiropas Savienība un tās dalībvalstis pastiprinās savus centienus vērsties pie trešām valstīm, lai atbalstītu Ukrainu visās šajās dimensijās, vērstos pret nepatieso Krievijas naratīvu un manipulāciju ar informāciju un nepieļautu izvairīšanos no sankcijām un to apiešanu.

Ietekme uz kaimiņvalstīm

18. Eiropadome cieši seko tam, kā Krievijas karš pret Ukrainu ietekmē kaimiņvalstis un Rietumbalkānus. Tā uzsver, ka ir jāsniedz viss attiecīgais atbalsts Moldovas Republikai, jo tā risina savstarpēji saistītas enerģētikas un ekonomikas krīzes un kara izraisītu migrācijas spiedienu. Eiropadome atkārtoti savā aicinājumā izbeigt represijas Baltkrievijā un atgādina, ka Baltkrievijas tautai ir demokrātiskās tiesības uz jaunām, brīvām un godīgām vēlēšanām.

II. PĀRTIKAS NODROŠINĀJUMS

19. Eiropadome stingri nosoda to, ka Krievija iznīcina un nelikumīgi piesavinās lauksaimniecības produkciju Ukrainā. Krievijas agresīvajam karam pret Ukrainu ir tieša ietekme uz globālo pārtikas nodrošinājumu un pieejamību cenas ziņā. Eiropadome aicina Krieviju beigt uzbrukt transporta infrastruktūrai Ukrainā, atcelt Ukrainas Melnās jūras ostu blokādi un atļaut pārtikas eksportu, jo īpaši no Odesas. Eiropas Savienība īsteno aktīvus pasākumus, lai atvieglotu Ukrainas lauksaimniecības produktu eksportu un atbalstītu Ukrainas lauksaimniecības nozari, domājot par 2022. gada sezonu. Šajā sakarībā Eiropadome aicina dalībvalstis paātrināt darbu pie Komisijas piedāvātajām solidaritātes joslām un atvieglot pārtikas eksportu no Ukrainas pa dažādiem sauszemes maršrutiem un caur ES ostām.
20. Eiropadome aicina ieviest efektīvu starptautisko koordināciju, lai nodrošinātu visaptverošu globālu reakciju pārtikas nodrošinājuma jomā. Šajā saistībā tā atzinīgi vērtē Pārtikas un lauksaimniecības noturības misiju (*FARM*), kas balstās uz trīs pīlāriem – tirdzniecību, solidaritāti un ražošanu un kuras mērķis ir mazināt ietekmi uz cenu līmeņiem, ražošanu un graudu pieejamību un piegādi. Eiropadome atbalsta arī ANO globālās krīzes reakcijas grupu, gaidāmo G7 iniciatīvu par Globālās pārtikas nodrošinājuma alianses (*GAFS*) izveidi un citas ES un daudzpusējas darbības un iniciatīvas. Tā atkārtoti apliecina apņemšanos nepieļaut nepamatotus tirdzniecības šķēršļus globālajā pārtikas preču tirdzniecībā, palielināt solidaritāti ar visneaizsargātākajām valstīm un palielināt vietējo ilgtspējīgo pārtikas ražošanu, lai samazinātu strukturālās atkarības. Eiropadome aicina Komisiju izpētīt iespēju izmantot rezerves no Eiropas Attīstības fonda, lai atbalstītu visvairāk skartās partnervalstis. Eiropas Savienība atzinīgi vērtē savu partneru un starptautisko organizāciju apņemšanos un atbalstu.

21. Eiropadome uzsver kopējās lauksaimniecības politikas (KLP) nozīmi ES ieguldījumā pārtikas nodrošinājumā un aicina ātri pieņemt KLP stratēģiskos plānus.
22. Ņemot vērā, ka globālajā tirgū ir mēslošanas līdzekļu iztrūkums, Eiropadome aicina vairāk saskaņot centienus sadarboties ar starptautiskajiem partneriem, lai veicinātu mēslošanas līdzekļu efektīvāku izmantošanu un alternatīvus risinājumus mēslošanas līdzekļiem.

III. DROŠĪBA UN AIZSARDZĪBA

23. Krievijas agresīvais karš pret Ukrainu ir izraisījis būtisku pārbīdi Eiropas Savienības stratēģiskajā vidē un apliecinājis vajadzību pēc spēcīgākas un spējīgākas Eiropas Savienības drošības un aizsardzības jomā. Šajā jaunajā kontekstā, atgādinot par Versaļas deklarāciju un Eiropadomes 2022. gada 24. un 25. marta secinājumiem, Eiropas Savienība apņēmīgi īsteno Stratēģisko kompasu, pastiprinās savas partnerības, nostiprinās savu noturību un palielinās savas drošības un aizsardzības spējas, palielinot investīcijas un padarot tās efektīvākas, un šajos centienos koncentrēsies uz konstatētajiem stratēģiskajiem trūkumiem. Mūsu vispārējai drošībai ļoti svarīgas ir transatlantiskās attiecības un ES un NATO sadarbība, pilnībā respektējot Līgumos izklāstītos principus un tos principus, par kuriem vienojusies Eiropadome, cita starpā iekļautības, savstarpības un Eiropas Savienības lēmumu pieņemšanas autonomijas principus. Eiropas Savienība, kas ir spēcīgāka un spējīgāka drošības un aizsardzības jomā, dos pozitīvu ieguldījumu globālajā un transatlantiskajā drošībā, un tā papildina NATO, kas joprojām ir savu locekļu kolektīvās aizsardzības pamats. Dalībvalstu solidaritāte ir atspoguļota LES 42. panta 7. punktā. Plašākā nozīmē Eiropas Savienība atkārtoti apstiprina savu nodomu pastiprināt atbalstu globālajai noteikumos balstītajai kārtībai, kuras centrā ir Apvienoto Nāciju Organizācija.

24. Ņemot vērā aizsardzības investīciju nepietiekamības analīzi, ko koordinācijā ar Eiropas Aizsardzības aģentūru sagatavojusi Komisija un Augstais pārstāvis, un dažādus ieteikumus, kas ir iesniegti, lai stiprinātu Eiropas rūpniecisko un tehnoloģisko bāzi, Eiropadome aicina Padomi saskaņā ar attiecīgajām Līgumos piešķirtajām kompetencēm izskatīt šādus jautājumus:
- a) steidzamā kārtā – pasākumus ar mērķi koordinēt ļoti īsa termiņa iepirkuma vajadzības aizsardzības jomā, lai tādējādi atbalstītu kopīgo iepirkumu krājumu papildināšanai, it īpaši, ņemot vērā Ukrainai sniegto atbalstu, kā arī īstermiņa rīku Eiropas aizsardzības rūpniecības spēju stiprināšanai ar brīvprātīgu kopīgu iepirkumu;
 - b) ES aizsardzības stratēģiskās plānošanas, iepirkuma un koordinācijas spējas izveidošanu, papildinot NATO;
 - c) turpmākus pasākumus, lai apzinātu esošās un vajadzīgās papildu ražošanas spējas un palielinātu Eiropas aizsardzības tehnoloģiju un rūpniecības nozares, tostarp MVU, jaudu un noturību;
 - d) militārās mobilitātes infrastruktūras projektu īstenošanu paātrinātā kārtā;
 - e) lielāku nozīmi, kas Eiropas Investīciju bankai piešķirama, lai saskaņā ar tās neseno stratēģisko Eiropas drošības iniciatīvu stiprinātu Eiropas drošību un aizsardzību.
25. Eiropadome gaida, ka to iepazīstinās ar iespējamo kopīgo Eiropas aizsardzības investīciju programmu, tostarp, ka tiks izskatīts mehānisms atbrīvojumam no pievienotās vērtības nodokļa un ļoti svarīgās kopīgās interesēs esošiem Eiropas aizsardzības projektiem.
26. Eiropadome pie šā jautājuma atgriezīsies kādā no nākamajām sanāksmēm.

IV. ENERĢĒTIKA

27. Eiropadome, atgādinot Versaļas deklarāciju un savus 2021. gada 21. un 22. oktobra un 2022. gada 24. un 25. marta secinājumus, tostarp attiecībā uz dažādām energoresursu struktūrām, nosacījumiem un apstākļiem valstī, ir pārskatījusi progresu, kas ir panākts, lai pakāpeniski un cik vien drīz iespējams izbeigtu Eiropas Savienības atkarību no Krievijas gāzes, naftas un ogļu importa. Ņemot vērā iepriekšējos lēmumus par aizliegumu importam no Krievijas un iesniegto plānu "REPowerEU" ar mērķi strauji samazināt atkarību no Krievijas fosilā kurināmā un paātrināt enerģētikas pārkārtošanos, lai izveidotu noturīgāku energosistēmu un savstarpēji labi savienotu enerģētikas savienību, Eiropadome aicina:

- a) kā īstermiņa prioritāti vēl vairāk dažādot piegādes avotus un maršrutus un nodrošināt energoapgādi par pieņemamām cenām;
 - Eiropadome mudina pirms gaidāmās ziemas tūlīt izmantot ES Enerģijas iepirkumu platformu, kas ir pieejama arī Rietumbalkāniem un trim asociētajām Austrumu partnervalstīm.
 - Eiropadome aicina Komisiju arī kopā ar mūsu starptautiskajiem partneriem izpētīt veidus, kā ierobežot augošās enerģijas cenas, tostarp to, vai ir iespējams attiecīgā gadījumā ieviest pagaidu importa cenu griestus.
 - Eiropadome aicina Padomi turpināt izstrādāt ES stratēģiju par ārējo sadarbību enerģētikas jomā.
 - Eiropadome norāda uz vietējo enerģijas avotu nozīmi piegādes drošībā.

- b) paātrināt atjaunīgo energoresursu apguvi;
 - Lai paātrinātu atjaunīgo energoresursu apguvi, būs nekavējoties jāpaātrina atļauju piešķiršanas procedūras atjaunīgo energoresursu projektiem, un tās pamatā jābūt industriālajam klasterim, kura mērķis ir uzlabot inovāciju, jaudu, prasmes un piegādes ķēdes tādās jomās kā saules un vēja enerģija, ūdeņradis, bioenerģija, siltumsūkņi un izejvielas.
 - c) iespēju robežās turpināt uzlabot energoefektivitāti un veicināt enerģijas taupīšanu, jo īpaši ņemot vērā to, ka dažas dalībvalstis ir salu valstis;
 - d) pabeigt un uzlabot Eiropas gāzes un elektroenerģijas tīklu starpsavienojumus, investējot esošo un jauno projektu infrastruktūrā un pabeidzot to, tostarp *LNG* un nākotnes prasībām atbilstošos elektroenerģijas un ūdeņradim gatavas gāzes infrastruktūras starpsavienojumos visā Eiropas Savienībā, tostarp salās izvietotās dalībvalstīs, un atjaunīgo energoresursu ražošanas jaudā, tostarp – balstoties uz gaidāmo regulatoru analīzi un ņemot vērā pašreizējo ģeopolitisko kontekstu – izmantojot Ibērijas pussalas potenciālu sekmēt Eiropas Savienības apgādes drošību.
28. Eiropadome aicina Padomi ātri izskatīt Komisijas priekšlikumus "*REPowerEU*" mērķu sasniegšanai.
29. Eiropas solidaritātes garā būtu jāuzlabo sagatavotība iespējamiem būtiskiem piegādes pārtraukumiem un ES gāzes tirgus noturība, it īpaši – ātri panākot vienošanos par divpusējiem solidaritātes nolīgumiem un koordinētu Eiropas ārkārtas rīcības plānu, kam būtu jānodrošina, ka tiek mazināti lieli apgādes traucējumi. Būtu jāpaātrina krātuvju papildīšana pirms gaidāmās ziemas. Šajā sakarā Eiropadome atzinīgi vērtē vienošanos par gāzes uzglabāšanu un aicina to ātri īstenot.

30. Eiropadome pieņem zināšanai *ACER* ziņojumu un aicina Komisiju ātri turpināt darbu pie Eiropas elektroenerģijas tirgus darbības optimizācijas, tostarp pie gāzes cenu ietekmes uz to, tā, lai tas būtu labāk sagatavots nākotnē izturēt pārmērīgas cenu svārstības, nodrošinātu cenas ziņā pieejamu elektroenerģiju un pilnībā atbilstu dekarbonizētai energosistēmai, vienlaikus saglabājot vienotā tirgus integritāti, uzturot stimulus zaļās pārkārtošanās realizēšanai, saglabājot apgādes drošību un izvairoties no nesamērīgām budžeta izmaksām.
-